

AINAISHOITOSOPIMUSTEN JA 40-VUODEN HOITOSOPIMUSTEN MUUTOKSEN VALMISTELU

YLEISTÄ

Ainaishoitosopimuksia on tehty vuosina 1936 - 1974 ja niitä on yhteensä 2149 kpl. Sopimusten mukaan kyseisten hautojen hoitoon käytetään vain maksetun pääoman tuotto ja pääoman tuotto mahdollistaisi sopimushautojen ainaisen hoitamisen. Pitkään on tiedostettu, että pääoman tuotto ei riitä kattamaan todellisia hoitokuluja. Hoitokustannusten alentamiseksi tehtiin 1986 päätös, minkä mukaisesti ainaishoitohautoille istutettiin monivuotiset perennakasvit. Ne henkilöt, jotka eivät kyseistä ratkaisua hyväksyneet, saivat haluamiaan kesäkukkia lisäsopimuksella. Myös ainai-shoitohautojen kivityöt muutettiin maksullisiksi, kun ne aikaisemmin kuuluivat sopimusten piiriin. Ainaishoitohautoille on tehty 266 kesäkukkasopimusta, mikä on pieni määrä sopimuksien kokonaisuudessaan suhteutettuna. Ainaishoitohautojen kukkaistutuksina on lähinnä kuunililjojen eri lajikkeita. Edellisen kerran ainaishoitohautojen tilannetta tarkasteltiin työryhmässä, Seppo Haapasalo, Harri Lipponen, Veli-Pekka Koivisto ja Raimo Heikkinen, vuonna 2000. Silloin todettiin, että hautainhoitorahastossa ei ollut osoitettavissa varoja kyseisten sopimusten hoitokulujen kattamiseen, vaan hoitokuluihin on jouduttu käyttämään verovaroja ja uudempien määräaikaistenhoitosopimusten tuottoja. Tilanne todettiin hautainhoitorahaston kannalta kestävämmäksi ja rasite on muodostunut seurakunnille kohtuuttomaksi. Lisäksi verovarojen käyttö yksittäisen sukuhaudan hoitoon on lainvastaista. Uusimpiakin ainaishoitosopimuksia on hoidettu jo 29 vuotta.

Ainaishoitosopimuksiin verrattavia ovat 40- vuoden hoitosopimukset, joita tehtiin vuosina 1974 ja 1975 yhteensä 289 kpl ja niillä on hoitovelvoitetta vielä jäljellä joko 10 tai 11 vuotta. Vuoden 2000 selvitystyö jäi vaille toimenpiteitä, koska jo silloin oli tiedossa uuden hautaustoimilain valmistelu ja haluttiin katsoa, tulisiko uuden lain myötä helpotusta tilanteeseen. Uusi laki tuli voimaan 2004 vuoden alusta, mutta ratkaisua se ei tuo hautainhoitorahaston tilanteeseen. Selvitystyö on käynnistetty yhdessä Kymin seurakunnan kanssa ja tavoitteena on ainaishoitosopimusten tilanteen ratkaiseminen kaikissa Kotkan ev. lut. seurakunnissa samanaikaisesti.

HAUTAINHOITORAHASTON TILANNE

Hautainhoitorahaston talousarvio on tulevalle kaudelle 21000 euroa alijäämäinen. Hautainhoitorahastosta ei ole veloitettu mm. tilavuokria ja toimistokuluja. Peruskunnostusmaksut on ohjattu myös hautainhoitorahastoon tilanteen tasapainottamiseksi. Hautainhoitorahastoon on kohdennettu 60 % kausityöntekijöiden palkkakuluista. Hautainhoitorahaston hoitovelvoitteet sopimusryhmittäin:

- 40-vuoden sopimukset, 289 kpl, päättyvät 10-11 vuoden kuluessa, velvoitteet	293959 euroa
- 25- vuoden sopimukset, 187 kpl, päättyvät 1-4 vuoden kuluessa, velvoitteet	41607 ”
- 10- vuoden sopimukset, 563 kpl, velvoitteet	281342 ”
- 5-vuoden sopimukset, 190 kpl, velvoitteet	41773 ”
- 25- vuoden urnasukuhaudat, 23 kpl, päättyvät 1-3 vuoden kuluessa, velv.	3025 ”
- 10- vuoden urnasukuhaudat, 101 kpl, velvoitteet	34908 ”
- 5-vuoden urnasukuhaudat 37 kpl, velvoitteet	6042 ”

	702116 ”

Hautainhoitorahaston tase oli 31.12.2003, 619387 euroa, joten hoitovelvoitteita on enemmän kuin hautainhoitorahaston tase. Hoitovelvoitteista vähennettäessä hautainhoitorahaston

tase jää vajeeksi 82729 euroa. Ainaishoitosisopimusten muodollinen pääoma 107435 euroa ja jaettuna sopimusten lukumäärällä saadaan sopimuskohtaiseksi muodolliseksi pääomaksi 49,9 euroa. Hoitovelvoitteita laskettaessa on käytetty vuoden 2004 hinnastoa. Hoitokaudella 2003 ainaishoitujen ja 40-vuoden hoitosisopimusten määrä oli 53,4 % kaikista hoitosisopimuksista, 25-vuoden hoitosisopimusten päättyessä 1 - 4 vuoden kuluessa tilanne kärjistyy entisestään. Ainaishoitosisopimuksista on lähes 60% 70-luvun alkuvuosilta. Hoitosisopimuksista maksetun pääoman koron riittämättömyys hoitokuluihin selittyy osaltaan voimakkaalla inflaatiolla, mikä vaihteli esim. 1971-1981 välisellä ajalla 6,1-15,1 %:n välillä, keskiarvon ollessa 10,16%.

Rahanarvonkerrointaulukon, sidottu elinkustannusindeksiin, mukaan laskien esim. 40000 mk vuodelta 1952 on nykyarvossaan 1048 euroa. Huomioitava on myös se seikka, että 1970-luvulla ainaishoidon on saanut huomattavasti halvemmalla, esim. 1973 ainaishoito maksoi yhdeltä hautapaikalta 500 mk, minkä nykyarvo on 456,3 euroa. 40-vuoden hoitosisopimus kahden hautapaikan haudalle, 1975, maksoi 1300 mk, minkä arvo on nyt 857,5 euroa. Hautainhoitorahastoilla on monissa seurakunnissa vastaavat ongelmat, joten tilanne ei ole vain Kotkan seurakuntien harmi.

MUIDEN SEURAKUNTIEN RATKAISUJA

VEHKALAHTI

Omaisille lähetettiin 1998 kirje, jossa ilmoitettiin ainaishoitosisopimusten lakkauttamisesta vuonna 2000. Kahden vuoden siirtymäaika hautoja hoidettiin aikoinaan maksetulla pääomalla. Hoitosisopimuksia on ollut suhteellisen vähän, sopimusosapuolet tavoitettu kirjeellä.

HAMINA

Omaisille ilmoitettiin, että kukkahoito lopetetaan ainaishoitohaudoilta ja 50-vuoden määräaikaissopimushaudoilta. Niille omaisille, jotka tekivät uuden, lyhyemmän määräaikaishoitosisopimuksen hyvitetiin aikoinaan maksettu pääoma. Uusi sopimus mitätöi vanahan sopimuksen. Ne ainaishoitosisopimushaudat, joiden hoitosisopimusta ei uusittu, jäivät voimaan ilman kukkahoitoa.

RIIHIMÄKI

Vuodelta 1984 korkeimman hallinto-oikeuden päätös hoitotason alentamisesta.

SEINÄJOKI

Ainaishoitosisopimukset lakkautettiin. 50-vuoden ja 25-vuoden hoitosisopimukset lyhennettiin jäljellä oleva pääoman sallimaan rajaan. Ratkaisut on tehty 1987.

PORVOO

Ainaishoitosisopimukset lakkautettiin ja määräaikaiset hoitosisopimukset uudistettiin. Ratkaisut tehtiin vuonna 1997. Hautainhoitorahastossa oli erillisenä aikoinaan maksettu ainaishoitujen pääoma, mutta sen todettiin olevan muodollista pääomaa ja mitään hyvityksiä ei maksettu. Tehdyt ratkaisut olivat seuraavat:

seuraavat:

- ainaishoitosisopimukset lakkautettiin 1.1.1997
- 50-vuoden hoitosisopimukset lakkautettiin 1.1.1997

- 25-vuoden hoitosopimukset, vuosina 1972-1979 solmitut, lakkautettiin 1.1.1997

- 25-vuoden hoitosopimukset, vuosina 1980-1989 solmitut, muutettiin 19 vuotta kestäviksi.

Ratkaisuista meni muutama valitus tuomiokapituliin, mutta kukaan ei jatkanut valitustietä pitemmälle.

KUOPIO

Ainaishoitohautoilta jätettiin kukkahoito pois. Nurmikot leikataan kaikilta haudoilta.

RAUMA

Ainaishoitosopimuksia vuosilta 1933-1981 yhteensä 3604, joista osa myöhemmin muutettu määräaikaisiksi. Vuonna 1998 voimassa 3497 sopimusta, jotka lakkautettiin kirkkoneuvoston päätöksellä 1.1.2000. Päätöksestä valitti 50 sopimusosapuolta tuomiokapituliin ja yksi valitus eteni korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Korkeimman hallinto-oikeuden päätös saatiin 23.8.2003 ja se oli seurakunnalle myönteinen.

KUUSANKOSKI

Ainaishoitojen lakkauttamisen valmistelutyöt meneillään.

TURKU

Ainaishoitosopimusten irtisanomista valmistellaan. Viimeiset sopimukset on tehty 1960-luvul-

la. Hautainhoitorahaston kokonaistilanne on kuitenkin suhteellisen hyvä. Laskennallisesti on osoitettu, että ainaishoitohautoista maksettu pääoma loppunut 1980-luvulla. Sopimuksen tehneille tarjotaan uutta 25-vuoden sopimusta, minkä jälkeen sopimukset lakkaavat.

EHDOTUS MEIDÄN RATKAISUKSI

- keväällä 2004, tiedonanto lehdistön kautta hautainhoitorahastojen tilanteesta ja muutosvalmisteluista koskien ainaishoitohautoja

- tiedottamisessa korostettava, että tehtävät päätökset eivät vaikuta hautaoikeuteen eikä hallintajan pituuteen

- korostettava, että ratkaisut joudutaan tekemään taloudellisen tilanteen pakottamana

- vuoden 2004 aikana tehdään selvitystyö ainaishoitosopimusten sopijaosapuolten löytämiseksi

- kausi 2004 olisi viimeinen hoitokausi, jolloin hoidettaisiin ”entiseen malliin”, vaikka varoja hoitamiseen ei voida sopimuskohtaisesti osoittaa

- kirkkoneuvostojen päätökset lakkauttamisesta vuoden 2004 aikana

- lakkauttaminen 1.1.2005, postitetaan tiedotteet niille sopijaosapuolille, joiden osoitetiedot ovat käytettävissä, keväällä ennen hoitokauden alkua

- niille ainaishoitohoitosopimuksen haltijoille, jotka ovat tehneet kesäkukkasopimuksen, hyvitetään jäljellä oleva pääoma uutta sopimusta tehtäessä, mikäli uutta hoitosopimusta ei tehdä

käytetään jäljellä oleva pääoma loppuun kesähoitohintoja soveltaen.

- sopimusosapuolille, joiden osoitetietoja ei löydetä laitetaan tiedote haudalle keväällä 2005 ennen hoitokauden alkamista.

Parikalla 18.3.2004

Raimo Heikkinen